

คำถาม อยากราบขั้นตอนการปลูกไผ่ และใส่ปุ๋ยสูตรอะไร

คำตอบ

การปลูกไผ่ก็มีวิธีดำเนินการเช่นเดียวกันกับการปลูกพันธุ์ไม้ชนิดอื่นทุกประการ ไผ่จะขึ้นได้ดีในดินร่วนปนทรายมีการระบายน้ำค่อนข้างดี ดินเป็นกรด ซึ่งต้องคำนึงถึงหลักใหญ่ ๆ ดังนี้

1. พันธุ์ที่เหมาะสม ควรจะได้ทำการคัดเลือกชนิดพันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่นั้นมาปลูกโดยคำนึงถึง

1.1 อุณหภูมิและดินฟ้าอากาศ : สักรวว่าพื้นที่ ที่ค่อนข้างแห้งแล้ง ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปีต่ำกว่า 1,000 มม. ก็ไม่ควรจะเลือกพันธุ์ที่ต้องการความชุ่มชื้นมาก เช่น ไผ่ผาก ไผ่ป่า มาปลูก ควรจะได้ทำการปลูกไผ่รวก (หรือพันธุ์อื่น ที่ทนความแห้งแล้งได้ดีกว่า) แทน เป็นต้น

1.2 ดิน ด้านลาด และทิศทาง : ซึ่งอาจจะต้องแยกคำนึงถึง

ดิน : ถ้าเป็นพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ มีการระบายน้ำดี ก็ควรจะคัดเลือกพันธุ์ไผ่ที่มีลำขนาดใหญ่ เช่น ไผ่สีสุก ไผ่ตง หรือไผ่งอ ไผ่ป่ามาปลูก ไม่ควจะนำพันธุ์ที่สามารถทนความแห้งแล้งมาปลูก เพราะจะทำให้ผลที่ได้ไม่คุ้มค่าเท่าที่ควร แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความต้องการในแง่เศรษฐกิจเป็นหลักประกอบด้วย

ด้านลาดของดิน ทิศทางของพื้นที่ :- แม้ว่าไผ่จะเจริญเติบโตได้ดีตามที่ลาดชันก็ตาม แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับปริมาณของแสงแดดที่มันต้องการอีกด้วย ส่วนใหญ่แล้ว ไผ่ไม่เจริญเติบโตได้ดีทางด้านลาดทิศเหนือ เช่น ไผ่ชาง นวล ไผ่หก ไผ่เหียะ ไผ่ข้าวหลาม เป็นต้น

1.3 ชนิดพันธุ์ไม้ที่ขึ้นอยู่ จะสังเกตได้ว่าชนิดพันธุ์ไม้ที่ขึ้นอยู่ ตั้งแต่พวกหญ้าจนกระทั่งไม้พุ่มและไม่ยืนต้น จะมีบทบาทอันสำคัญคือ จะเป็นตัวชี้ให้เราทราบว่าดินดี หรือเลวเพียงใด ทั้งนี้เพื่อจะช่วยให้การคัดเลือกชนิดพันธุ์ ที่เหมาะสมได้รวดเร็วยิ่งขึ้น กับทั้งเป็นการประหยัดเวลาได้มากขึ้นด้วย เช่น ในพื้นที่ที่มีไม้ชั้นล่างเป็นพวกหนาม เล็บเหยี่ยว ก็ไม่ควรจะนำไผ่ป่าซึ่งต้องการความชุ่มชื้นสูงไปปลูก ควรจะทำการปลูกไผ่ชนิดอื่นที่สามารถทนแล้งได้ดีกว่าก็จะทำให้สามารถประหยัดเวลาและเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่ามาก

2. วิธีการขยายพันธุ์หรือวิธีปลูก

สำหรับพวกที่ขึ้นเป็นกอ นั้น สามารถทำการขยายพันธุ์ได้ทั้งแบบอาศัยเพศและไม่อาศัย ได้ 3 วิธีด้วยกัน คือ

2.1 ใช้เมล็ดในการขยายพันธุ์ :- ใฝ่ส่วนใหญ่ ในประเทศไทยจะมีการออกดอกราว ๆ เดือนพฤศจิกายน- เดือนกุมภาพันธ์ และเมล็ดเริ่มแก่และร่วงหล่นลงสู่พื้นดิน ในเดือนกุมภาพันธ์-เดือนเมษายนของทุกๆปี ในการเก็บหาเมล็ดใฝ่นั้น เราไม่สามารถจะทำการคัดเลือกแม่ไม้หรือหาแม่ไม้เพื่อทำการเก็บเมล็ดได้เช่นเดียวกับพันธุ์ไม้ชนิดอื่น ๆ เพราะส่วนใหญ่กอใฝ่ที่ขึ้นอยู่ในดินอุดมสมบูรณ์ ย่อมจะออกดอกและให้เมล็ดล่าช้ากว่ากอที่ขึ้นอยู่ในที่ค่อนข้างแห้งแล้ง ซึ่งเป็นไปตามหลักของทางด้านพันธุศาสตร์และสรีระวิทยา เพราะฉะนั้นเราจึงไม่อาจจะเลือกเก็บเมล็ดได้ เช่นเดียวกับพันธุ์ไม้ชนิดอื่นดังกล่าวแล้ว ในระยะที่เมล็ดใฝ่กอโตเริ่มแก่ ก็ดำเนินการกวาดเก็บเศษไม้ ใบไม้รอบบริเวณ ใต้โคนกอออกให้หมด เพื่อสะดวกในการกวาดเก็บเมล็ดใฝ่ หลังจากร่วงหล่นลงสู่พื้นดิน ปกติแล้วไม่นิยมเก็บเมล็ดใฝ่ ที่เก็ดติดกับกิ่ง เพราะส่วนใหญ่เมล็ดในตอนนี้อย่างไม่แก่เต็มที่ เมื่อนำไปเพาะแล้วอาจจะทำให้เปอร์เซ็นต์การงอกน้อยมาก หรือแทบจะไม่งอกเลยก็ได้ จึงทำให้เสียเวลาและเปลืองค่าใช้จ่ายมาก หลังจากเมล็ดร่วงหล่นลงสู่พื้นดินแล้ว ก็ทำการกวาดเก็บเมล็ดทั้งหมดใส่ภาชนะเช่น กระสอบป่าน กระสอบผ้า หรือภาชนะอื่นใดก็ได้ ใช้กระดังสำหรับผัดข้าวผัดร้อนเอาเปลือกออกเมล็ดสีออกเสียให้หมด คงเหลือแต่เฉพาะเมล็ดดีเท่านั้น จึงนำไปเก็บไว้ในภาชนะ เช่น ขวดโหล หรือภาชนะสำหรับเก็บเมล็ดโดยเฉพาะ ถ้ามีตู้เก็บก็ควรเก็บรักษาเมล็ดใฝ่ดังกล่าวไว้ในตู้เย็นโดยปรับอุณหภูมิให้คงที่สม่ำเสมอ ปกติใช้อุณหภูมิประมาณ 12 องศาเซลเซียสเป็นอย่างต่ำ ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้เมล็ดเสียและฝ่อเร็ว อาจจะเก็บเมล็ดไว้ ถึง 1 ปีก็ได้ ถ้าหากมีตู้เย็นสำหรับเก็บเมล็ดใช้

วิธีเพาะเมล็ดและการย้ายชำ :- ในการเพาะเมล็ด ใฝ่นั้นอาจกระทำได้ 2 วิธี คือ เพาะเมล็ดในกระบะและเพาะเมล็ดใฝ่ในแปลงเพาะก่อนอื่นต้องเตรียมดินสำหรับเพาะเมล็ดให้เรียบร้อยเสียก่อน ถ้าให้ได้ผลแน่นอนแล้วควรจะทำการควั่นดินที่จะใช้เพาะเสียก่อนเพื่อทำลายเชื้อโรคและราต่าง ๆ ที่มีอยู่ในดินให้หมดเสียก่อน ดินที่ใช้ในการเพาะควรจะเป็นดินร่วนปนทรายหรือผิวดิน ซึ่งมีอยู่ตามป่าไผ่ธรรมชาติทั่ว ๆ ไป ผลจากการทดลองเพาะเมล็ดใฝ่รวม และใฝ่ป่า โดยใช้ดินดังกล่าวปรากฏว่า ใฝ่รวมมีเปอร์เซ็นต์การงอกถึง 80% ส่วนใฝ่ป่าประมาณ 60% แต่ก็ให้เปอร์เซ็นต์การงอกสูงกว่าการเพาะในดินชนิดอื่น

วิธีเพาะ หลังจากเตรียมดินในกระบะเพาะหรือแปลงเพาะเรียบร้อยแล้ว ก็นำเมล็ดใฝ่ลงหว่านในกระบะหรือแปลงเพาะ โดยอาจจะหว่านตามแนวยาวของกระบะหรือแปลงเพาะ หรือจะหว่านทั่วๆไปทั้งกระบะ หรือแปลงเพาะ ก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความสะดวกในการถอนกล้าเพื่อย้ายชำต่อไปเป็นหลักด้วย ภายหลังจากหว่านเมล็ดใฝ่เรียบร้อยแล้ว ก็ทำการรดน้ำโดยใช้ฝักบัวฝอยรดน้ำให้ทั่วทั้งกระบะหรือแปลงเพาะ ใช้ทรายละเอียดโรยทับเมล็ดอีกชั้นหนึ่ง เพื่อกันมิให้เมล็ดไหลหรือกระเด็นออกจากกระบะ หรือแปลงเพาะในขณะที่รดน้ำได้ จะต้องทำการ

รดน้ำทุกเช้าเย็น ยกเว้นวันที่มีฝนตกเมล็ดจะเริ่มงอกประมาณ 7-10 วัน ภายหลังจากหว่านเมล็ดแล้ว ในระยะนี้ ต้องคอยดูแล ฆิตยาป้องกันพวกเชื้อราแมลงต่าง ๆ ที่จะมาทำอันตรายแก่กล้าไฟได้ และต้องคอยถอนวัชพืชออกในคราวเดียวกันด้วย

การย้ายชำ :- หลังจากทีกล้าไฟเริ่มงอกจากเมล็ด ประมาณ 3-4 สัปดาห์ ก็เริ่มทำการย้ายชำกล้าไฟดังกล่าวลง ถูพลาสติก ขนาด 4 X 8 นิ้ว หรือ 5X9 นิ้วก็ได้ เพราะถูพลาสติกนอกจากขนาดดังกล่าวแล้วมักจะเล็กหรือใหญ่เกินไป การบรรจุดินใส่ถูพลาสติกก็ควรจะได้เริ่มดำเนินการไปพร้อม ๆ กันกับการเพาะเมล็ด ส่วนดินที่ใช้ในการชำก็ควรจะเป็นดินชนิดเดียวกันคือดินผิวนบน หรือดินร่วนปนทราย ไม่ควรจะใช้ดินเหนียวหรือทรายล้วน เพราะดินเหนียวจะทำให้การระบายน้ำไม่ดี ดินมักเกาะจับกันแน่น ส่วนทรายล้วนนั้นมักจะไม่สะดวกในการขนย้ายตอนนำไปปลูก เพราะทรายมักจะร่วงหล่นออกจากถูพลาสติกได้ง่าย ทำให้กล้าไฟเหี่ยวเฉาทันที จึงควรจะให้มีเปอร์เซ็นต์ของดินเหนียวปนอยู่บ้างเล็กน้อย ในระยะนี้ก็ต้องรดน้ำกล้าไฟเช่นเดียวกัน อาจจะรดน้ำทุก ๆ 2 วัน หรือทุก ๆ 3 วันก็ได้ แล้วแต่ความเหมาะสมและสภาพของสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก ส่วนระยะเวลาในการชำนั้นอาจจะเป็น 6-12 เดือนดีที่สุด เพราะระยะเวลานอกจากนั้นจะได้กล้าที่เล็กเกินไป หรือสูงเกินไป ทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษามากกว่ากล้าซึ่งย้ายชำอยู่ในระยะเวลา 6-12 เดือน เพราะกล้าในระยะนี้ จะแกร่งเต็มที่และพร้อมที่จะเจริญเติบโตทุกขณะ แต่ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับสถานที่และความชื้นเป็นหลักอีกด้วย ถ้าพื้นที่นั้นมีความชื้นดีก็อาจจะทำการย้ายปลูกหลังจากชำกล้าไฟเพียง 3-6 เดือนก็ได้

2.2 การขยายพันธุ์โดยวิธีใช้ปล้องกิ่งตัด : การขยายพันธุ์โดยวิธีนี้มักจะได้ผลเฉพาะพันธุ์ไฟที่มีลำหนา เช่นไฟป่า ไฟสีสุก เป็นต้น โดยทำการคัดเลือกกล้าไฟที่มีอายุประมาณ 1 ปี อาจจะไปชำทั้งลำหรือท่อนออกเป็นท่อนๆ ให้แต่ละท่อนหรือปล้องมีข้อติดอยู่ 2 ข้อ เจาะรูตรงกึ่งกลาง ปล้องเพื่อหล่อน้ำ ส่วนกิ่งที่ข้อก็ตัดตรึงออกให้เหลือเพียง 2-3 นิ้วก็พอ แต่ระวังอย่าให้ตาที่ข้อของปล้องแตกหักได้ แล้วนำปล้องที่ท่อนแล้วไปชำในแปลงชำเสียก่อนโดยวางเรียงตามแนวนานกับพื้นดิน ใช้ดินกลบที่ข้อทั้งสองของปล้อง เหลือไว้เฉพาะที่หล่อน้ำเท่านั้น ทำการรดน้ำทุกเช้าเย็น เว้นวันฝนตก หรืออาจจะรดน้ำทุก ๆ 2 หรือ 3 วัน ก็ได้ แล้วแต่สภาพสิ่งแวดล้อมเป็นเกณฑ์ด้วย หลังจากนั้น ประมาณ 10-15 วัน ตาที่ข้อของปล้องก็จะแทงหน่อโผล่ขึ้นมาเหนือพื้นดิน ในระยะนี้ต้องคอยดูแลรักษาเป็นพิเศษ เพราะพวกเพลี้ยและเชื้อรา มักจะทำอันตรายแก่หน่ออยู่ตลอดเวลา จึงต้องคอยกำจัดด้วยยาฆ่าแมลงและเชื้อรา ผลจากการทดลองชำไฟป่าเพื่อหาอัตราการแตกหน่อ อัตราการเจริญเติบโต และเปอร์เซ็นต์การรอดตายที่สถานีทดลอง ต.หินลับ อ.บ่อพลอย จ.กาญจนบุรี ปรากฏว่า จำนวนหน่อของพวกปลายลำมีมากกว่าหน่อของพวกโคนลำ และจำนวนหน่อของส่วนปลาย ปล้องก็มีน้อยกว่าหน่อของส่วนโคนปล้อง แต่สำหรับในพวกโคนลำแล้วกลับปรากฏว่าหน่อของพวกปลายปล้องจะมี มากกว่าหน่อของส่วนโคนปล้อง การเจริญของหน่อส่วนปลายลำดีกว่าโคนลำ และหน่อของพวกปลายปล้องเจริญเติบโตดีกว่าหน่อโคนปล้องทั้งส่วนโคนลำและปลายลำ แต่เปอร์เซ็นต์การรอด

ตายไม่แตกต่างกัน ระยะเวลาในการขำนั้นย่อมขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ที่จะปลูก เช่นในพื้นที่ชุ่มชื้นก็อาจจะขำเพียง 6 เดือนก็ได้ แต่โดยทั่ว ๆ ไปแล้วมักจะขำไว้ ประมาณ 12 เดือน ก่อนทำการย้ายปลูก เพราะในระยะนี้ รากและหน่อ จะแกร่งเต็มที่

2.3 ใช้ส่วนของตอกับเหง้าในการขยายพันธุ์

ในการขยายพันธุ์โดยวิธีนี้นั้นเหมาะกับพันธุ์ไม้แทบทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นชนิดลำหนาหรือลำบาง เช่น ไม้รวก ชาง นวล ไม้ป่า สีสูก และไม้ชนิดอื่นๆ ก็สามารถจะทำการขยายพันธุ์ โดยวิธีนี้ได้ ก่อนอื่นต้องทำการคัดเลือกลำไม้ที่มี อายุประมาณ 1-2 ปี เสียก่อน ตัดลำส่วนบนออกไปเพื่อเอาไปทอนออกเป็นปล้อง ๆ ใช้ในการชำปล้องเหลือส่วนต่อไว้ เพียง 30-50 ซม. ทำการขุดเหง้าพร้อมกับตอที่แยกออกจากกอแม่เดิม ระวังอย่าให้ตาที่เหง้าแตกเสียหายได้ แล้ว นำเหง้าพร้อมด้วยตอ ดังกล่าวไปชำไว้ในแปลงชำเสียก่อน หรืออาจจะนำไปปลูก ในแปลงปลูกเลยก็ได้ ระยะเวลา ในการชำไม่ควรเกิน 12 เดือนเช่นกัน เพราะถ้าชำไว้นานกว่านี้ ก็จะก่อให้เกิดความยุ่งยากในการย้ายปลูก อาจจะ ทำให้ลำเก่าหรือหน่อใหม่เหี่ยวเฉาตายได้ง่าย สำหรับไม้บางชนิดที่มีโคนกิ่งหรือแขนงใหญ่ เช่น ไม้ตง ไม้ไร่ หรือไม้ บง ก็อาจจะใช้ส่วนของกิ่ง (แขนง) ในการขยายพันธุ์ได้ และวิธีนี้ใช้ได้ผลดีมาก สำหรับไม้ตงที่ปฏิบัติกันอยู่ขณะนี้ใน จังหวัดปราจีนบุรี

3. ฤดูปลูก

โดยทั่ว ๆ ไปแล้วในการปลูกสร้างสวนไม้ผลหรือสวนป่าก็ตาม กลีกรส่วนใหญ่มักจะอาศัยธรรมชาติโดยเฉพาะ ปริมาณน้ำฝนเป็นหลักมากกว่าอาศัยระบบการชลประทาน เพราะฉะนั้นฤดูปลูกที่เหมาะสมที่สุด ก็คือฤดูฝน ซึ่ง เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงปลายเดือนกันยายนของทุกปี เพราะในช่วงฤดูดังกล่าวสามารถช่วยให้ทุนค่าใช้จ่ายใน การรดน้ำได้มาก และเป็นช่วงระยะที่ไม้กำลังแตกหน่อดีที่สุดอีกด้วย

4. จำนวน กล้า ปล้อง หรือเหง้ากับตอ ที่จะใช้ปลูกต่อหน่วยพื้นที่

ประการแรกจะต้องดำเนินการเตรียมกล้า ปล้อง หรือ เหง้ากับตอให้เพียงพอกับพื้นที่ที่จะปลูกเสียก่อนตามปกติแล้ว ถ้าเป็นพื้นที่ที่ดินค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ดีแล้ว สำหรับชนิดไม้พันธุ์ที่มีลำหนากขนาดใหญ่ก็ไม่ควรจะปลูกให้ถี่จนเกินไปนัก ระยะห่างระหว่างกอสำหรับชนิดพันธุ์ไม้ที่มีขนาดลำใหญ่ เช่น ไม้ป่า ไม้สีสุก ไม้บง ฯลฯ ที่เหมาะสมที่สุดคือระยะ 6X6 เมตร ส่วนไม้ที่มีลำเล็กและขนาดของกอเล็กก็ควรจะปลูกระยะตั้งแต่ 2X2 เมตร, 3X3 เมตร หรือ 4X4 เมตร โดยคำนึงถึงขนาดความกว้างของกอสำหรับชนิดพันธุ์ไม้ นั้น ๆ เป็นหลักด้วย เพราะฉะนั้นสำหรับพันธุ์ไม้ที่มีขนาดกอใหญ่ ถ้าจะปลูกระยะ 6X6 เมตร ในพื้นที่ 1 ไร่ ไม่ควรปลูกเกิน 36-40 กอ ส่วนไม้ขนาดเล็ก เช่น ไม้รวก ถ้าปลูกระยะ 3X3 เมตร ในพื้นที่ 1 ไร่ ก็ปลูกได้ประมาณ 170-180 กอ เป็นต้น

5. วิธีปลูก

ถ้าใช้ปล้องหรือเหง้ากับตอในการขยายพันธุ์ ก็พึงระมัดระวังอย่าให้ตาที่เหง้าและที่ข้อของปล้องได้รับอันตรายมากนัก เพราะอาจจะทำให้ตาซึ่งจะแตกหน่อต่อไปเสียหรือบอดได้เช่นเดียวกันกับในระยะขนย้ายกล้าปล้องหรือเหง้ากับตอก่อนปลูก ในการปลูกโดยใช้วิธีใช้เหง้ากับตอนี้ ควรจะขุดหลุมให้มีขนาดกว้าง 30 X 30 X 50 ซม. สำหรับปล้องนั้นยอมขึ้นอยู่กับขนาดใหญ่เล็กและยาวของแต่ละปล้องเป็นหลัก แต่อย่างน้อยก็ควรขุดหลุมให้มีขนาด 20 X 30 X 50 ซม. เป็นอย่างน้อย ส่วนในการปลูกกล้าก็อาจจะอนุโลมให้ใช้ขนาดของการปลูกโดยวิธีใช้เหง้ากับตอได้ ภายหลังจากการเตรียมขุดหลุมเรียบร้อยแล้วเมื่อฤดูฝนย่างเข้ามา และฝนเริ่มชุกก็ให้ทำการย้ายปลูกกล้า เหง้ากับตอ และปล้องทันที โดยใช้ดินร่วนกลบโคนกล้าเหง้ากับตอ หรือปล้อง อย่าให้ดินที่กลบแน่นจนเกินไปนัก เพราะจะทำให้การแตกหน่อ ไม่สะดวกนัก

6. การใส่ปุ๋ย ดูแลบำรุงรักษา

ภายหลังจากที่หน่อเริ่มแตกจากตาของเหง้าข้อของปล้องแล้ว ควรหมั่นหาทางป้องกันพวกเชื้อราและแมลงที่จะเข้ามากัดกินและอาศัยอยู่ตามกาบของหน่ออ่อนได้ โดยอาจจะใช้ยาจำพวกปราบศัตรูพืชก็ได้ ในระยะช่วงฤดูฝนก็อาจจะต้องทำการดายวัชพืช จะเป็นเดือนละครั้งหรือสองครั้ง ก็ยอมแล้วแต่ความมากน้อยของวัชพืชในท้องถิ่นนั้น ๆ ภายหลังจากที่ไม่ได้เริ่มตั้งกอหลังจากเริ่มปลูกประมาณ 2-3 ปี ก็ อาจจะเพลาการบำรุงรักษาลงได้บ้าง ในระยะนี้ จะเห็นว่าหน่อที่แตกจะมีขนาดค่อนข้างเล็ก และจะมีขนาดโตขึ้นทุก ๆ ปี ถ้าความชุ่มชื้นและดินอุดมสมบูรณ์ดีพอเพียง แต่ถ้าจะให้ได้ผลรวดเร็วก็ควรจะใช้ปุ๋ยเร่ง เช่น ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยวิทยาศาสตร์ก็ได้ ถ้าเป็นปุ๋ยคอกหรือปุ๋ย

หมักแล้ว อย่างน้อยในพื้นที่ป่าไผ่ 1 ไร่ ควรจะใช้ปุ๋ยดังกล่าวประมาณ 100-150 กก. สำหรับอัตราส่วนของปุ๋ย วิทยาศาสตร์ขณะนี้ยังไม่มีสถิติที่แน่นอน ถ้าเป็นพื้นที่มีลมจัด ก็อาจจะปลุกพันธุ์ไม้ชนิดอื่นจำพวกไม้โตเร็วเพื่อ กำบังลม และขณะเดียวกันก็ควรจะใช้ปุ๋ยไม้โตเร็ว เช่น พวกสะเดา สะแก มะกอก หรือพันธุ์ไม้ชนิดอื่นควบด้วย ทั้งนี้ นอกจากจะให้ร่มแก่กล้าไม้หรือหน่อไผ่ในระยะแรกแล้วเรายังสามารถใช้ประโยชน์จากไม้โตเร็วเหล่านั้นได้อีก ด้วย

7. การจัดการป่าไผ่

ลักษณะทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับการจัดการป่าไผ่ที่ถูกหลัก และเหมาะสมนั้น จะต้องคำนึงถึงหลักใหญ่ ๆ คือ

7.1 ปริมาณหรือปริมาตรของลำไม้ไผ่ทั้งหมด ที่มีอยู่ในป่านั้น สามารถจะทราบได้จากการสำรวจนับจำนวนลำหรือ วัดปริมาตรของลำทั้งหมดว่ามีอยู่เท่าใดเป็นพื้นฐานก่อน เพื่อสะดวกในการวางแผนการจัดการต่อไป

7.2 ผลผลิตรายปีที่ได้จากการสำรวจ อาจจะเป็นจำนวนลำทั้งหมดที่แตกใหม่ หรือคิดเป็นปริมาตรก็ได้ ว่ามีมาก น้อยเพียงใด เป็นกึ่งเปอร์เซ็นต์ของปริมาณ หรือปริมาตรของป่านั้นทั้งหมด

7.3 อายุของลำที่จะทำการตัด ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงการใช้ประโยชน์อย่างอเนกประสงค์เป็นหลักด้วย ปกติพวกไผ่ที่ ขึ้นเป็นกอ นั้น อายุที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดได้ควรจะเป็นลำที่มีอายุตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป เพราะลำพวกนี้แก่เกินไปที่จะให้ หน่อใหม่ต่อไปได้อีกแล้ว นอกจากนั้นแล้วลำอายุ 1 และ 2 ปี ยังทำหน้าที่เลี้ยงลำใหม่อีกด้วย จึงไม่ควรตัดออก อย่างยิ่ง แต่ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับการใช้ประโยชน์เป็นส่วนใหญ่ จึงมีค่อยจะได้คำนึงถึงเรื่องอายุแต่อย่างใด

7.4 พื้นที่ที่จะเข้าจัดการนั้นควรจะเป็นพื้นที่ ที่ไม่กว้างขวางเกินไป และสามารถจะเข้าจัดการได้อย่างทั่วถึง ควรใช้ รอบหมุนเวียนอย่างมากไม่เกิน 2-3 ปี ทั้งนี้เพื่อป้องกันผลเสียหาย เช่น ลำไผ่แห้งตาย ถูกโรคและแมลงทำลาย ซึ่ง มักจะเกิดขึ้นกับป่าไผ่ในแต่ละปี

7.5 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ถ้าเราสามารถวางหลักเกณฑ์และดำเนินการอย่างถูกต้องแล้ว การปลูกป่าใหม่ก็ แทบจะไม่จำเป็นนัก เพราะหลังจากที่ตัดลำเก่าออกแล้ว ลำใหม่ก็จะเจริญขึ้นมาแทนที่ทำให้ทุนค่าใช้จ่ายได้มาก แต่เท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ ยังมิได้มีการเข้าจัดการกับป่าไผ่แต่อย่างใด จึงทำให้ป่าไผ่ธรรมชาติส่วนใหญ่ทรุดโทรม เนื่องจากการตัดฟันโดยไม่ถูกหลักวิธีลงเป็นอย่างมาก และถ้าปล่อยให้สถานการณ์เป็นอยู่อย่างนี้เรื่อย ๆ ไปแล้ว ก็ จะทำให้เกิดปัญหายุ่งยาก และเสียค่าใช้จ่ายสูงจนถึงกับต้องใช้ปุ๋ยช่วยต่อไปในอนาคตก็อาจจะเป็นได้

7.6 วิธีตัดและรอบหมุนเวียนที่จะใช้ในการตัด :- ตามที่ได้กล่าวแล้วว่าสำหรับไม้ที่ขึ้นเป็นกอ เช่น ไม้รวก ไม้ป่า ไม้ชางนวล เป็นต้นนั้น ลำที่มีความสำคัญที่สุดไม่ควรตัดก็คือลำที่มีอายุ 1-2 ปี เพราะลำพวกนี้จะทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงของลำใหม่ โดยทำหน้าที่คุ้มกันรักษาและปรงเก็บอาหาร เพื่อที่จะส่งไปเลี้ยงลำใหม่ต่อไป จึงควรจะใช้รอบตัดฟัน 3 ปี ขึ้นไป จึงจะให้ผลดีที่สุด คือตัดลำอายุตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไปออกหมด คงเหลือไว้เฉพาะลำที่มีอายุ 1-2 ปีเท่านั้น และผลจากการค้นคว้าทดลอง โดยทดลองตัดฟันไม้รวกสูงจากพื้นดินประมาณ 1 เมตร ใช้รอบตัดฟัน 3 ปี ผลปรากฏว่าเมื่อทำการตัดไม้รวกซึ่งเริ่มตัดครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2507 และหลังจากตัดครั้งที่สองในปี 2510 จะได้จำนวนลำและน้ำหนักสูงที่สุดและดีกว่าวิธีตัดแบบอื่น ๆ ทั้งสิ้นสำหรับไม้ชนิดอื่น ๆ ก็ควรจะให้ผลเช่นเดียวกัน

แหล่งที่มา

<http://www.thaikasetsart.com/%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%9B%E0%B8%A5%E0%B8%B9%E0%B8%81%E0%B9%84%E0%B8%9C%E0%B9%88/>